Karhunen-Loeva transformacija 1

I. pristup: K-L transformacija kao postupak minimizacije srednje kvadratne pogreške približnog zapisa uzorka

- Za svaki potpuni skup ortonormiranih jediničnih vektora $\{\vec{e_i}\}$ možemo uzorak $\vec{X}$ zapisati kao:

$$\vec{X} = \sum_{j=1}^{r} c_j \vec{e_j}.$$

gdje su c_j ; $i=1,2,\ldots,r$ koeficijenti reda.

Ako uzorak $\vec{X}$ aproksimiramo pomoću n<
r članova /koeficijenata reda izazvat ćemo srednju kvadratnu pogrešku $\vec{\mathcal{E}}^2 = E\left\{ |\vec{X} - \sum_{j=1}^n c_j \vec{e_j}|^2 \right\}$, gdje

je E operator matematičkog očekivanja.

$$\vec{\mathcal{E}}^2 = E \left\{ |\sum_{j=1}^r c_j \vec{e_j} - \sum_{j=1}^n c_j \vec{e_j}|^2 \right\}$$

- ako uzmemo u obzir ortonormalnost jediničnih vektora:

dobivamo
$$\vec{\mathcal{E}}^2 = E\left\{ \begin{aligned} & 1, \text{ ako je } j = i \\ & 1, \text{ ako je } j \neq i \end{aligned} \right.$$
dobivamo $\vec{\mathcal{E}}^2 = E\left\{ \sum_{j=n+1}^r c_j^2 \right\}$

- uzevši u obzir ortonormalnost jediničnih vektora $\vec{e_j}$ dobivamo:

$$\vec{X} = \sum_{j=1}^{n} c_j \vec{e_j} / \cdot \vec{e_j}^T$$

$$\vec{X} = \sum_{j=1}^{n} c_{j} \vec{e_{j}} / \cdot \vec{e_{j}}^{T}$$

$$\vec{e_{j}}^{T} \vec{X} = \vec{e_{j}}^{T} (c_{1} \vec{e_{1}} + c_{2} \vec{e_{2}} + \dots + c_{r} \vec{e_{r}})$$

$$\vec{e_{j}}^{T} \vec{X} = \vec{e_{j}}^{T} \vec{e_{j}} c_{j}$$

$$c_{j} = \vec{e_{j}}^{T} \vec{X} \qquad (1. \text{ međurezultat})$$

$$\text{uvrstimo 1. međurezultat u } \vec{\mathcal{E}}^{2}:$$

$$\vec{e_j}^T \vec{X} = \vec{e_j}^T \vec{e_j} c_j$$

$$c_j = \vec{e_j}^T \vec{X}$$
 (1. međurezultat)

$$\vec{\mathcal{E}}^2 = E \left\{ \sum_{j=n+1}^r \vec{e_j}^T \vec{X} \vec{X}^T \vec{e_j} \right\}$$

- Vektori $\vec{e_i}$ su deterministički zato možemo zamijeniti redoslijed operacija zbrajanja i matematičkog očekivanja:

1

$$ec{\mathcal{E}}^2 = \sum_{j=n+1}^r ec{e_j}^T [E\left\{ ec{X} ec{X}^T
ight\}] ec{e_j}$$

Što je
$$E\left\{ \vec{X}\vec{X}^{T}\right\} ?$$

korelacijska matrica uzoraka R

Možemo zapisati:

$$\vec{\mathcal{E}}^2 = \sum_{j=n+1}^r \vec{e_j}^T R \vec{e_j}$$

Skup ortonormalnih vektora $\vec{e_i}$ (koordinatni sustav) koji minimizira srednju kvadratnu pogrešku $\vec{\mathcal{E}}^2$ možemo dobiti pomoću Lagrangeovih multiplikatora

Lagrangeovu funkciju:

$$\mathcal{L}(\vec{e_j}) = \sum_{j=n+1}^r \vec{e_j}^T R \vec{e_j} - \sum_{j=n+1}^r \lambda_j \cdot (\vec{e_j}^T \vec{e_j} - 1)$$

deriviramo po $\vec{e_i}$ i izjednačimo s nulom.

Najmanju vrijednost kriterijske funkcije dobivamo s vektorima $\vec{e_j}$ koji zadovoljavaju jednadžbu:

$$(R-\lambda_j I)\vec{e_j}=\vec{0},$$
odnosno jednadžbu: $R\vec{e_j}=\lambda_j\vec{e_j}$

$$R\vec{e_j} = \lambda_j \vec{e_j}$$

Najbolji vektori $\vec{e_i}$ - koordinatne osi Karhunen-Loeve - su **svojstveni vek**tori korelacijske matrice $R=E\left\{\vec{X}\vec{X}^T\right\}$, gdje svojstvenom vektoru $\vec{e_j}$ odgovara svojstvena vrijednost korelacijske matrice λ_j

- Svojstveni vektori korelacijske matrice su ortonormalni $\rightarrow$ koeficijenti K-L reda su međusobno nekorelirani
- Korelacijska matrica vektora koeficijenata reda $R=E\left\{ \vec{C}\vec{C}^{T}\right\}$ je dijagonalna matrica elemenata koji su jednaki svojstvenim vrijednostima korelacijske matrice $R = E \left\{ \vec{X} \vec{X}^T \right\}$
- Ako u izrazu za srednje kvadratnu pogrešku $\vec{\mathcal{E}}^2$ zamijenimo $R\vec{e_j}$ sa $\lambda_j\vec{e_j}$ i uzmemo u obzir ortonormalnost vektora $\vec{e_j}$ dobivamo $\vec{\mathcal{E}}^2 = \sum_{i=n+1}^r \lambda_j$

ZAKLJUČAK: Najmanju srednju kvadratnu pogrešku dobivamo (kada imamo približni zapis uzorka $\vec{X}$ pomoću n<rb/><r koeficijenata reda) ako vektor $\vec{X}$ zapišemo s koeficijentima onih svojstvenih vektora $\vec{e_i}$ koji odgovaraju najvećim svojstvenim vrijednostima korelacijske matrice R.

- Tramsformacijsku matricu A koja minimizira $\vec{\mathcal{E}}^2$ tvorimo iz prvih n vektora koordinatnih osi $\vec{e_j}$; $j=1,2,\ldots,n$ koji su uređeni po padajućem redoslijedu svojstvenih vrijednosti matrie R:

$$A = \begin{bmatrix} \vec{e_1}^T \\ \vec{e_2}^T \\ \vdots \\ \vec{e_n}^T \end{bmatrix}, \text{ gdje } \vec{e_j}, j = 1, 2, \dots, n \text{ odgovaraju članovima niza } \lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n \geq \dots \geq \lambda_r$$

$$\vec{Y}_{[n\times 1]} = A_{[n\times r]} \cdot \vec{X}_{[r\times 1]} \text{ n$$

- Vektor uzoraka $\vec{Y}$ dobivamo : $\vec{Y}_{[n \times 1]} = A_{[n \times r]} \cdot \vec{X}_{[r \times 1]} \text{ n<r}$ $\vec{Y}$ je reducirani vektor uzoraka s r dimenzija na n !

Na području raspoznavanja uzoraka umjesto korelacijske matrice R upotrebljavamo kovarijantnu matricu K (inačica K-L transformacije) koja je osnova za računanje koordinatnih osi reda:

$$K\vec{e_j} = \vec{\lambda_j}\vec{e_j}$$
. gdje je $K = E\left\{ (\vec{x} - \vec{m})(\vec{x} - \vec{m})^T \right\}$

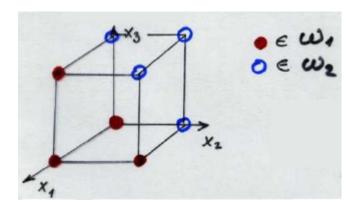
- Uporabom kovarijantne matrice (umjesto korelacijske matrice) naglašavamo varijacije uzoraka u razredima / od svakog smo uzorka oduzeli srednju vrijednost svih uzoraka /
- Srednja kvadratna pogreška ako uzorak $\vec{X}$ zapišemo uzorkom $\vec{Y},\,\vec{Y}=A\vec{X}$ je:

$$\vec{\mathcal{E}}^2 = \sum_{j=n+1}^r E\left\{c_j\right\} \vec{e_j}$$

Primjer:

Zadani su uzorci za učenje:

Razred
$$\omega_1 = \{(0,0,0)^T, (1,0,0)^T, (1,0,1)^T, (1,1,0)^T\}$$

Razred $\omega_2 = \{(0,0,1)^T, (0,1,0)^T, (0,1,1)^T, (1,1,1)^T\}$

Slika 1: Primjer

Pretpostavimo $P(\omega_1) = P(\omega_2) = 0.5$

- Vektore za učenje (radi lakšeg računanja) označimo dvama indeksima

$$\omega_1 = \left\{ \vec{X}_{11}, \vec{X}_{12}, \vec{X}_{13}, \vec{X}_{14} \right\}$$

$$\omega_1 = \left\{ \vec{X}_{21}, \vec{X}_{22}, \vec{X}_{23}, \vec{X}_{24} \right\}$$

 $\vec{X_{ij}},$ i označava pripadnost razredu, j označava redoslijed uzoraka u razredu Izračunajmo korelacijsku matricu R:

$$R = E\left\{\vec{X}\vec{X}^T\right\}$$

$$R = \sum_{i=1}^{2} P(\omega_{i}) \cdot E\left\{\vec{X_{i}}\vec{X_{i}}^{T}\right\} = \frac{1}{2} E\left\{\vec{X_{1}}\vec{X_{1}}^{T}\right\} + \frac{1}{2} E\left\{\vec{X_{2}}\vec{X_{2}}^{T}\right\}, \text{gdje } E\left\{\vec{X_{1}}\vec{X_{1}}^{T}\right\}$$

i $E\left\{\vec{X_2}\vec{X_2}^T\right\}$ označavaju očekivanje svih uzoraka u razredima ω_1 i ω_2 , respektivno.

$$R = \frac{1}{N_1} P(\omega_1) \sum_{j=1}^{N_1=4} \vec{X_{1j}} \vec{X_{1j}}^T + \frac{1}{N_2} P(\omega_2) \sum_{j=1}^{N_2=4} \vec{X_{2j}} \vec{X_{2j}}^T$$

$$R = \frac{1}{4} \frac{1}{2} \left\{ \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \right\} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \end{pmatrix} \right\}$$

$$= \frac{1}{8} \begin{bmatrix} 3 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} + \frac{1}{8} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$$

$$R = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \end{bmatrix}$$

Svojstvene vrijednosti i normalizirani vekori su:

$$\lambda_{1} = 1 \qquad \vec{e_{1}} = \frac{1}{\sqrt{3}} \begin{bmatrix} 1\\1\\1\\1 \end{bmatrix}$$

$$\lambda_{2} = \frac{1}{4} \qquad \vec{e_{2}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} -2\\1\\1\\1 \end{bmatrix}$$

$$\lambda_{3} = \frac{1}{4} \qquad \vec{e_{3}} = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{bmatrix} 0\\1\\-1 \end{bmatrix}$$

Izaberimo $\vec{e_1}$ i $\vec{e_2}$ koji odgovaraju najvećim svojstvenim vrijednostima te dobivamo transformacijsku matricu A:

$$A = \begin{bmatrix} \vec{e_1}^T \\ \vec{e_2}^T \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{3}} & \frac{1}{\sqrt{3}} & \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{-2}{\sqrt{6}} & \frac{1}{\sqrt{6}} & \frac{1}{\sqrt{6}} \end{bmatrix}$$

Transformirajmo uzorke $\vec{X}$ i $\vec{Y}$

$$\vec{Y} = A \cdot \vec{X}$$

Dobivamo:

$$\vec{Y_{1}} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{3}} & \frac{1}{\sqrt{3}} & \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{-2}{\sqrt{6}} & \frac{1}{\sqrt{6}} & \frac{1}{\sqrt{6}} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \qquad \vec{Y_{11}} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\vec{Y_{2}} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{3}} & \frac{1}{\sqrt{3}} & \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{-2}{\sqrt{6}} & \frac{1}{\sqrt{6}} & \frac{1}{\sqrt{6}} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{-2}{\sqrt{6}} \end{bmatrix} \qquad \vec{Y_{12}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} \sqrt{2} \\ -2 \end{bmatrix}$$

$$\vec{Y_{13}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 2\sqrt{2} \\ -1 \end{bmatrix}$$

$$\vec{Y_{14}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 2\sqrt{2} \\ -1 \end{bmatrix}$$

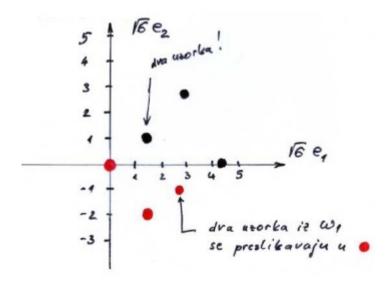
Uzorci iz razreda ω_2 :

$$\vec{Y_{21}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} \sqrt{2} \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\vec{Y_{22}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} \sqrt{2} \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\vec{Y_{23}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 2\sqrt{2} \\ 2 \end{bmatrix}$$

$$\vec{Y_{24}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 3\sqrt{2} \\ 0 \end{bmatrix}$$

Slika 2: Prikaz uzoraka u 2D prostoru

Vidimo: u reduciranom prostoru uzorci su i dalje linearno separatibilni $\check{S}$ to će se dogoditi ako uzorke transformiramo u 1-dimenzionalni prostor?

II. pristup: K-L transformacija kao postupak kojim se maksimizira varijanca

- ako imamo vektor $\vec{X}$ koji je r-dimenzionalan i želimo ga predočiti uporabom n<rbr/>r komponenti $\rightarrow$ vektor $\vec{X}$ reduciramo tako da srednja kvadratna pogreška između vektora $\vec{X}$ i aproksimiranog vektora bude jednaka sumi varijanci komponenti koje su eliminirane iz $\vec{X}$
  - Drugim riječima: aproksimaciju vekora $\vec{X}$ "gradimo" iz n<r komponenti koje imaju najveću varijancu!
- Označimo s $\vec{X}$ r-dimenzionalni vektor (slučajni)!
- Pretpostavimo da slučajni vektor $\vec{X}$ ima srednju vrijednost 0: $E[\vec{X}] = \vec{0}$, gdje je E operator matematičkog očekivanja!
- ako $\vec{X}$ nema srednju vrijednost $\vec{0}$ možemo srednju vrijednosti oduzeti od $\vec{X}$ prije negoli nastavimo daljnji postupak
- označimo s $\vec{e}$ jedinični vektor koji je također r-dimenzionalan
- Projiciramo vektor $\vec{X}$ na $\vec{e}$! / Projekcija je definirana kao skalarni produkt vektora $\vec{X}$ i $\vec{e}$ / $A = \vec{X}^T \vec{e} = \vec{e}^T \vec{X}$ uz ograničenje $\|\vec{e}\| = (\vec{e}^T \vec{e})^{1/2} = 1$
- Projekcija A je slučajna varijabla sa srednjom vrijednosti i varijancom u kojima se zrcali statistika slučajnog vektora $\vec{X}$
- uz pretpostavku da slučajni vektor $\vec{X}$ ima srednju vrijednost $\vec{0}$ slijedi da je srednja vrijednost projekcije A $E[A]=E[\vec{e}^T\vec{X}]=\vec{e}^TE[\vec{X}]=0$
- Varijanca projekcije A (zato što je E[A]=0) je: $\sigma^2=E[A^2]=E[(\vec{e}^T\vec{X})(\vec{X}^T\vec{e})]=\vec{e}^TE[\vec{X}\vec{X}^T]\vec{e}=\vec{e}^TR\vec{e}, \text{ gdje je R } r\times r$ korelacijska matrica slučajnog vektora $\vec{X}$: $R=E[\vec{X}\vec{X}^T]$
- Korelacijska matrica je simetrična:

$$R^T=R$$
/
iz tog svojstva slijedi:
$$\vec{a}^TR\vec{b}=\vec{b}^TR\vec{a},$$
gdje su $\vec{a}$
i $\vec{b}$ $r\times 1$ vektori/

- Označimo s Ψ varijancu σ^2 $\Psi(\vec{e}) = \sigma^2$ $\Psi(\vec{e}) = \vec{e}^T R \vec{e}$
- Tražimo one jedinične vektore $\tilde{e}$ uzduž koji $\Psi(\tilde{e})$ ima ekstreme ili stacionarne vrijednosti (<u>lokalni maksimum</u> ili lokalni minimum) / uz ograničenja koje se odnosi na Eukldisku normu vektora $\tilde{e};$ $\tilde{e}^T\tilde{e}=1$ /

Optimizacijski problem:

 $\Psi(\vec{e})$ - maksimalna vrijednost uz ograničenje $\vec{e}^T\vec{e}=1$

$$\mathcal{L}(\vec{e}) = \vec{e}^T R \vec{e} - \lambda (\vec{e}^T \vec{e} - 1)$$

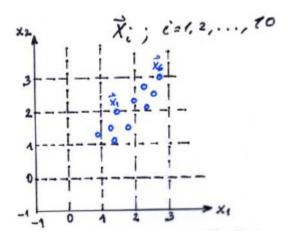
Rješenje:

$$(R - \lambda I)\vec{e} = \vec{0}$$

odnosno: $R\vec{e} = \lambda \vec{e}$

$$\vec{X}_{1} = \begin{bmatrix} 1.5 \\ 2 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{2} = \begin{bmatrix} 0.9 \\ 1.3 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{3} = \begin{bmatrix} 1.4 \\ 1.3 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{4} = \begin{bmatrix} 2 \\ 2.3 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{5} = \begin{bmatrix} 2.6 \\ 2.5 \end{bmatrix}$$

$$\vec{X}_{6} = \begin{bmatrix} 2.8 \\ 3 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{7} = \begin{bmatrix} 2.3 \\ 2.7 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{8} = \begin{bmatrix} 1.3 \\ 1.5 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{9} = \begin{bmatrix} 1.8 \\ 1.6 \end{bmatrix} \qquad \vec{X}_{10} = \begin{bmatrix} 2.4 \\ 2.1 \end{bmatrix}$$

Slika 3: Primjer

Izračunajmo srednju vrijednost i kovarijantnu matricu:
$$E[\vec{X}] = \frac{1}{N} \sum_{k=1}^{N} \vec{X_k} = \frac{1}{10} \sum_{k=1}^{10} \vec{X_k} = \begin{bmatrix} 1.9 \\ 2 \end{bmatrix}$$
K umjesto R

$$K = \frac{1}{N-1} \sum_{k=1}^{N} (\vec{X}_k - E[\vec{X}])(\vec{X}_k - E[\vec{X}])^T$$

$$K = \begin{bmatrix} 0.3990 & 0.3456 \\ 0.3456 & 0.4044 \end{bmatrix}$$

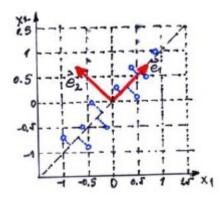
$$K = \begin{bmatrix} 0.3990 & 0.3456 \\ 0.3456 & 0.4044 \end{bmatrix}$$

-svojstvene vrijednosti matrice K su $\lambda_1=0.7423$ i $\lambda_2=0.051$ a svojstveni

vektori
$$\vec{e_1} = \begin{bmatrix} 0.6991 \\ 0.715 \end{bmatrix}$$
 i $\vec{e_1} = \begin{bmatrix} -0.715 \\ 0.6991 \end{bmatrix}$

svojstveni vektori $\vec{e_1}$ i $\vec{e_2}$ s ishodištem u $E[\vec{X}]$ razapinju novi prostor na kojeg preslikavamo novi prostor na kojeg preslikavamo uzorke $\vec{X_k}; k=1,2,\ldots,10$!

- Svojstvene vrijednosti λ_1 i λ_2 su varijance uzduž osi $\vec{e_1}$ i $\vec{e_2}$
- Vidimo da je raspršenje skupa najveće uzduž osi $\vec{e_1}$ jer je $\lambda_1>\lambda_2$!

Slika 4: Normalizirani skup točaka s ucrtanim svojstvenim vektorima

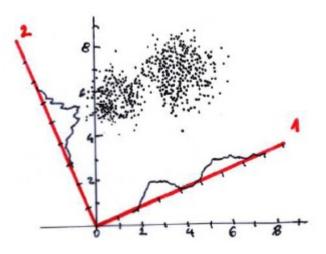
- Izvorni skup je dvodimenzionalan. Možemo ga aproksimirati preslikavan-

jem na jednodimenzionalni prostor koristeći
$$\vec{e_1}$$
 kao os projekcije:
$$\vec{Y_1} = \vec{e_1}^T \begin{bmatrix} x_1^* \\ x_2^* \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.6991, 0.715 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1.5 - 1.9 \\ 2 - 2 \end{bmatrix}$$
 PAZI $x_1^* = x_1 - E[\vec{X}]; \ x_2^* = x_2 - E[\vec{X}]$
$$\vec{Y_1} = -0.28 \quad \vec{Y_2} = -1.2 \quad \vec{Y_3} = -0.99 \quad \vec{Y_4} = 0.28 \quad \vec{Y_5} = 0.85$$

$$\vec{Y_6} = 1.34 \quad \vec{Y_7} = 0.78 \quad \vec{Y_8} = -0.78 \quad \vec{Y_9} = -0.43 \quad \vec{Y_{10}} = 0.42$$

$$\vec{Y_i} \text{ promatramo kao jednodimenzionalni vektor!}$$

Izvorne podatke, uz gubitak infromacije, možemo rekonstruirati primjenimo li inverznu transformaciju

inverznu transformaciju
$$\vec{Y} = A \cdot \vec{X} \to \vec{X} = A^{-1} \vec{Y}$$
vrijedi: $A^{-1} = A^{T} \qquad \vec{X}_{[2 \times 1]} = A_{[2 \times 1]}^{T} \vec{Y}_{[1 \times 1]}$ za naš slučaj $\vec{X}_{[2 \times 1]} \qquad \vec{Y}_{[1 \times 1]}$
$$A = \begin{bmatrix} 0.6991 & 0.715 \end{bmatrix}_{[1 \times 2]}$$

$$A^{T} = \begin{bmatrix} 0.6991 \\ 0.715 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} -0.28 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1.9 \\ 2 \end{bmatrix} \to \text{DODALI SREDNJU VRIJEDNOST}$$

$$\vec{X_{1}}^{A} = \begin{bmatrix} -0.195 \\ -0.2002 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1.9 \\ 2 \end{bmatrix}$$

$$\vec{X_{1}}^{A} = \begin{bmatrix} 1.705 \\ 1.7998 \end{bmatrix} \to \text{APROKSIMIRANA VRIJEDNOST}$$

$$za \ \vec{X_{6}} = \begin{bmatrix} 2.8 \\ 3 \end{bmatrix} \leftarrow \text{izvorna vrijednost}$$

$$\vec{Y_{6}} = \begin{bmatrix} 1.34 \end{bmatrix}$$

$$\vec{X_{6}}^{A} = A^{T} \cdot \vec{Y_{6}} = \begin{bmatrix} 0.6991 \\ 0.715 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1.34 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1.9 \\ 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.9367 \\ 0.9581 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1.9 \\ 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2.8367 \\ 2.9581 \end{bmatrix}$$
 Primjer:

- horizontalna i vertikalna os predstavlja "prirodni" koordinatni sustav skupa podataka

Slika 5: Primjer

- rotirane osi označene 1 i 2 su rezultat uporabe K-L transformacije na zadanom skupu podataka
- vidimo da projicirani skup podataka na os 1 sadrži istaknutu (engl. salient) karakteristiku podataka, tj. činjenicu da je skup podataka <u>bimodalan</u>
- varijanca projekcija skupa podataka na os 1 je veća od bilo koje druge projekcije (na osi u slici)

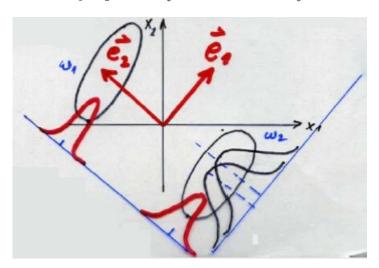
POZOR!

K-L transformacijom preslikavamo uzorke iz r-dimenzionalnog prostora u n-dimenzionalan prostor (n<r) uz kriterij najmanje srednje kvadratne pogreške preslikavanja! To nužno ne znači da će separatibilnost razreda u n-dimenzionalnom prostoru biti jednaka ili približno jednaka separatibilnosti uzoraka u r-dimenzionalnom prostoru (razumljivo jer je kriterijska funkcija takva da optimira rekonstrukciju!)

Ilustrirajmo to!

 $\lambda_1 > \lambda_2$

Uzorci razreda ω_1 i ω_2 neka imaju normalnu distribuciju

Slika 6: Ilustracija